

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221206711
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7221206711.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a sudcov JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. P., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, dieťa rodičov: T. H. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., V. XXXX/XX, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou: JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 472 344 66 a Y. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom P. T., Z. XX, t.č. Y. XX, XXX XX W., v konaní o návrhu rodičov na zmenu úpravy styku a návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca voči rozhodnutiu Okresného súdu Košice II, sp. zn. 17P/120/2021 - 336 zo dňa 3.10.2022, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou T. každý párný týždeň kalendárneho roka v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v sobotu od 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod., každý nepárný týždeň kalendárneho roka v utorok a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 1.7. od 9.00 hod. do 15.7. do 19.00 hod. a od 1.8. od 9.00 hod. do 15.8. do 19.00 hod., počas vianočných prázdnin v párnom kalendárnom roku od 23.12. od 9.00 hod. do 26.12. do 9.00 hod. a od 2.1. od 9.00 hod. do 6.1. do 19.00 hod., v nepárnom kalendárnom roku od 26.12. od 9.00 hod. do 2.1. do 19.00 hod, počas jarých prázdnin každý nepárný rok od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 15.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý kalendárny rok od piatka od 9.00 hod. do soboty do 18.00 hod.

II. Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II., III. a IV.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov celého konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec podaným návrhom zo dňa 6.9.2021 sa domáhal zmeny rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/56/2020 zo dňa 11.5.2021 v časti úpravy jeho styku s maloletou T. tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletou T. každý párný týždeň kalendárneho roka v utorok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v sobotu od 9.00 hod. do nedele do 19.00 hod, každý nepárný týždeň kalendárneho roka v utorok a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 1.7. od 9.00 hod do 15.7. do 19.00 hod. a od 1.8. od 9.00 hod do 15.8. do 19.00 hod., počas vianočných prázdnin v párnom kalendárnom roku od 23.12. od 9.00 hod. do 26.12. do 9.00 hod. a od 2.1. od 9.00 hod do 6.1. do 19.00 hod, v nepárnom kalendárnom roku od 26.12. od 9.00 hod do 2.1. do 19.00 hod, počas jarých prázdnin každý nepárný rok od piatka v týždni predchádzajúcom jarým prázdninám od 16.30 hod. do prvého dňa začiatku vyučovania do 8.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý párný kalendárny rok od posledného dňa vyučovania pred

začiatkom prázdnin od 16.30 hod do prvého dňa začiatku vyučovania do 8.00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý párný kalendárny rok od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 16.30 hod do prvého dňa začiatku vyučovania do 8.00 hod. Je oprávnený prevziať maloletú s jej osobnými vecami v stanovenom čase v materskej, neskôr základnej škole ak deň začiatku styku pripadne na deň vyučovania a maloletá bude v škole, inak od matky na adrese V. XX, XXX XX W. - U. W.. Odovzdať ju bude povinný s jej osobnými vecami v stanovenom čase do materskej neskôr základnej školy, ak deň ukončenia styku pripadne na deň vyučovania a ak to jej zdravotný stav umožňuje, inak matke na adrese V. XX, XXX XX W. - U. W.. Matka je povinná maloletú na styk riadne pripraviť a v prípade ak začiatok styku pripadne na deň mimo školského vyučovania, resp. ak maloletá nebude v škole, bude povinná odovzdať ju s osobnými vecami v stanovenom čase otcovi a od otca prevziať na adrese V. XX, XXX XX W. - U. W..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Košice II, ako súd prvej inštancie (ďalej len ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

I. Návrh otca a matky na zmenu úpravy styku z a m i e t a.

II. Návrh matky na zvýšenie výživného z a m i e t a.

III. M e n í rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 14P/56/2020-440 zo dňa 11.5.2021 v časti styku tak, že otec je oprávnený v určenom čase dieťa od matky prevziať a povinný v určenom čase matke dieťa odovzdať v mieste jej bydliska, ktoré je miestom obvyklého pobytu maloletého dieťaťa.

IV. Pokiaľ sa styk otca s dieťaťom neuskutoční z dôvodu choroby maloletej, matka je povinná umožniť styk otcovi v náhradnom termíne v rovnakom rozsahu v najbližšom termíne po uzdravení maloletej.

3. Rozhodnutie právne odôvodnil citáciou príslušných ustanovení čl. 11, § 1, § 111 písm. b), § 120 CMP, § 2 ods. 1, 2 CMP, ako aj § 121 a následne podľa ustanovenia § 217 ods. 1 CSP a § 62 Zákona č. 36/2002 Z. z. o rodine, ako aj ustanovenia § 75, § 76 ods. 1 a § 77 tohto zákona.

4. Súd prvej inštancie prihliadal na vykonané dokazovanie a mal za to, že návrhy oboch rodičov na zmenu rozhodnutia o úprave styku nie sú dôvodné.

S prihliadnutím na uvedené práva rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti a dieťaťa, ako aj z dôvodu potreby predchádzať vzniku konfliktných situácií, z dôvodu nerealizácie styku vzhľadom na častú chorobnosť dieťaťa, súd považoval za potrebné uložiť matke povinnosť umožniť styk otcovi v náhradnom termíne, pokiaľ sa jeho styk s dieťaťom neuskutoční z dôvodu choroby maloletej v rovnakom rozsahu v najbližšom termíne po uzdravení maloletej.

Návrh matky na zvýšenie výživného súd vyhodnotil ako nedôvodný. Dôvodil ďalej tým, že výživné zo strany otca na maloletú bolo naposledy upravené vyššie právoplatným rozsudkom dňa 15.5.2021, pričom matka žiada zvýšiť výživné otca počnúc od 1.1.2022, t. j. po uplynutí siedmich mesiacov. Súd prvej inštancie pritom poukázal na priemerné čisté mesačné príjmy oboch rodičov a dospel k záveru, že je možné rozhodnutie o výživnom zmeniť, pokiaľ nastala zmena pomerov, pričom súd konštatoval, že na strane rodičov k podstatnej zmene pomerov nedošlo. Pomer sa zmenil na strane dieťaťa v súvislosti s nástupom na povinnú školskú dochádzku, avšak vzhľadom na dobu, ktorá od poslednej úpravy výživného uplynula mal súd prvej inštancie za to, že nie je možné konštatovať, že ide o takú zásadnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu o výživnom. Na základe uvedeného súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto napadnutého rozhodnutia. Pričom o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Matka maloletej vo vyjadrení k podanému návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností otca k maloletému dieťaťu okrem stanoviska k návrhu otca v čl. 4, podala návrh na zvýšenie výživného na maloletú, pričom citovala príslušné ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine. Argumentovala, že návrh na zvýšenie výživného na maloletú zo strany otca na 240 eur mesačne odôvodňuje poukazom na to, že dochádza k nárastu spotrebiteľských cien, potravín, drogérie, liekov, ako

aj nárastu cien plynu, elektriny, zvyšuje sa inflácia. Zároveň poukázala na to, že maloletá od septembra 2022 nastupuje do 1. ročníka základnej školy, s čím sú spojené značné náklady, ktoré je potrebné uhradiť ešte pred samotným nástupom do školy. Náklady sa pohybujú od 450 do 700 eur. Zároveň argumentovala tým, že trvá na tom, že otec maloletej je povinný vzhľadom na princípy potenciality zabezpečiť si taký príjem, aby výdavky maloletej mohol riadne plniť. Momentálna výška vyživovacej povinnosti v sume 175 eur nezohľadňuje potreby a náklady maloletej táto suma nepokryje vzhľadom na vyššie uvedené množstvo výdavkov na maloletú oproti roku 2020. Z týchto dôvodov navrhuje matka maloletej uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 240 eur k rukám matky a to od 1.1.2022 a zároveň navrhla, aby súd rozhodol, že mení rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 11.5.2021, sp. zn. 14P/56/2020 - 440 tak, že

I. otec je oprávnený na styk s maloletou T. nasledovne:

v období od nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia do 31.08.2022

- každý páry týždeň kalendárneho roka v utorok od 15:30 hod. do 17:45 hod. a v sobotu od 14:30 hod. do 17:30 hod., okrem obdobia
- od 01.07. do 31.08., kedy je otec oprávnený na styk s maloletou každú páru sobotu od 14:30 hod. do 17:00 hod.,
- od 23.12. do 07.01., kedy je otec oprávnený na styk s maloletou dňa 26.12. od 14:30 hod. do 17:00 hod.

a v období od 01.09.2022 do budúca

- každý páry týždeň kalendárneho roka v utorok od 15:30 hod. do 16:45 hod. a v sobotu od 14:30 hod. do 17:30 hod., okrem obdobia
- od 01.07. do 31.08., kedy je otec oprávnený na styk s maloletou každú páru sobotu od 14:30 hod. do 17:00 hod.
- od 23.12. do 07.01., kedy je otec oprávnený na styk s maloletou každý nepáry kalendárny rok dňa 26.12. od 14:30 hod. do 17:00 hod. a každý páry kalendárny rok dňa 24.12. od 14:30 hod. do 18:00 hod. s tým, že v určenom čase je otec oprávnený prevziať maloletú od matky v mieste bydliska matky a povinný v určenom čase maloletú matke v mieste jej bydliska aj odovzdať.

Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a v určenom čase maloletú v mieste svojho bydliska otcovi odovzdať a od otca aj prevziať.

II. Zvyšuje výživné pre maloletú T. zo sumy 175,- EUR na sumu 240,- EUR, ktoré bude otec maloletej povinný poukazovať k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred odo dňa 01.01.2022 do budúca.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrenia účastníkov konania.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletej, a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP. Voči uvedenému rozhodnutiu prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie smerovalo proti výroku I., II., III. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Čo sa týka výroku I. napadnutého rozhodnutia, kolízny opatrovník podľa matky v správe z 28.9.2022, ktorým vykonal pohovor s maloletou, odporučil zhodne s návrhmi rodičov maloletej znalecké dokazovanie v oblasti klinickej psychológie. Podľa matky je prekvapivé, že aj napriek tomuto názoru kolízneho opatrovníka, ktorý mal s maloletou osobné stretnutie, súd absolútne ani okrajovo k uvedenému návrhu sa nevyjadril. Ďalej v odvolaní poukázala v odvolaní na to, že bola predložená správa kolízneho opatrovníka súdu zo dňa 3.12.2021, ktorým vykonal s maloletou pohovor vo vzťahu ku konaniu iniciovanom otcom maloletej k nútenému výkonu rozhodnutia Okresného súdu Košice II, vydané pod sp. zn. 14P/56/2020 zo dňa 11.5.2021, na základe ktorého bolo určené právo styku otca s maloletou. Matka uvádza, že ak kolízny opatrovník ako predĺžená ruka súdu, ktorá má chrániť záujmy maloletého vo veciach, dospel k záveru o potrebe vykonania znaleckého dokazovania, súd nemôže tento návrh prejsť mlčaním a nezaoberať sa ním.

8. Čo sa týka potreby zúženia otca s maloletou, matka trvá na to, že sú dané dôvody na zúženie styku s maloletou a v tejto otázke poukazuje na právnu argumentáciu prednesenú ústne, či písomne v konaní a naďalej na nej trvá. Maloletá podľa názoru matky problematicky zvláda, či skôr nezvláda stretávanie s otcom v takto nastavenom rozsahu, pričom matka musí maloletú dlho presviedčať, aby šla na stretnutie

s otcom, chodí unavená, často hladná od otca a podráždená. Otec maloletú takmer nikdy neprinesol na čas, nerešpektuje jej diétne stravovanie a nerešpektuje skutočnosť, že maloletá nastúpila do 1. ročníka základnej školy a má školské povinnosti. Matka s maloletou sa potom učí do neskorých hodín, a to z dôvodu nezodpovedného správania sa otca. To, že si s maloletou nerobí domáce úlohy vyplynulo aj z jeho výsluchu. Je celkom priehľadné, že otec s maloletou si vyberá len zábavné trávenie času a všetky nepopulárne rodičovské povinnosti, ako napr. pomoc pri príprave do školy prenecháva na matku. Otec podľa názoru matky nedbá na zdravý psychologický vývoj maloletej, keď pred ňou telefonuje s matkou na hlasnom odposluchu a dohaduje sa s ňou, aby mohla maloletá zostať u otca dlhšie. Otec neraz tvrdil vo svojich vyjadreniach, že maloletej sa od neho nechce odchádzať. Uvedené vyjadrenia však podľa názoru matky nie sú pravdivé. Matka poukazuje na niektoré stretnutia s otcom od rozhodnutia súdu, pričom argumentuje konkrétnymi termínmi v októbri a v novembri 2022. V tejto súvislosti opätovne poukázala na to, že názoru maloletého dieťaťa sa má venovať náležitá pozornosť a navrhuje preto zúženie styku, ako to uviedla v čl. 7 tohto odvolania, nakoľko trvá na tom, že sú na to dané dôvody.

9. Ohľadom výroku II. zvýšenie výživného, matka citovala čl. 27 Dohovoru, ako aj § 62 Zákona o rodine a argumentovala v odvolaní tým, že čo sa týka vzťahu príjmov a výdavkov otca podľa matky otec na pojednávaní predložil len prehľad jeho údajných výdavkov a príjmov a nájomnú zmluvu, pričom matke nie je známe, že by otec do konania predkladal výpisy z účtov alebo iné dôkazy preukazujúce jeho reálne výdavky a reálne príjmy. Matka je toho názoru, že súd pochybil, keď nevykonal náležité dokazovanie k majetkovým pomerom otca a rozhodnutie je tým pádom nepreskúmateľné.

Čo sa týka princípu potencionality, súd prvej inštancie podľa matky vôbec nezohľadnil tento princíp a jeho prednosť pred princípom fakticity. Otec sa vyhovára na nízky príjem len vo výške 530 eur mesačne, pričom jeho vyhováranie nie je pre odvolací súd podstatné, ale to, že súd prvej inštancie sa spravoval nízkym príjmom, hoci je minimálne potenciál o 50 % až 150 % viac ako reálny príjem. Otec nemá inú vyživovaciu povinnosť a hlavne starostlivosť o iného maloletého, čo by mu bránila viac pracovať. Je povolaním vodič, kuriérske služby sú práve v tejto dobe na vzostupe, preto je matka toho názoru, že súd pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal z princípu potencionality, a teda prihliadal na otcove reálne možnosti a schopnosti, produktívny vek, ako aj na lepšie pracovné príležitosti na trh práce, ktoré môžu prispieť k zabezpečeniu plnenia jeho vyživovacej povinnosti voči maloletej. Poukázala pritom na rozhodovaciu prax súdov, konkrétne na rozsudky Najvyššieho súdu, ako aj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Bratislave.

V tejto časti argumentovala ďalej najlepším záujmom maloletej, pričom z napádaného rozsudku súdu vyplýva, že súd nepristúpil k zmene výšky výživného okrem iného z dôvodu, že už pôvodným rozhodnutím, ktorým sa určila výška výživného sumou 175 eur sa mal zohľadniť nástup maloletej na základnú školu. Poukázala opätovne na ustanovenie § 78 ods. 3 Zákona o rodine a zdôraznila, že matka mala jeden mesiac dva príjmy, ale to len z dôvodu zastupovania u iného zamestnávateľa. Pri zohľadnení skutočností, na ktoré poukázala matka v návrhu a reálnych výdavkov matky na maloletú je zrejmé, že výživné pre maloletú zo strany otca musí tvoriť aspoň polovicu jej výdavkov, teda minimálne v sume 200 až 225 eur. Vzhľadom na tieto fakty navrhla uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej minimálne sumou 200 eur mesačne.

10. K napadnutému výroku III. - obvyklý pobyt maloletej, matka maloletej argumentovala tým, že rozhodnutie súdu, kde za miesto odovzdania a prijatia dieťaťa na styk s otcom určil obvyklý pobyt dieťaťa, nepovažuje za správne. Dôvodila tým, že ak súd videl potrebu zmeny úpravy určenia miesta odovzdania a preberania maloletej otcom, skôr mal svoju pozornosť zamerať na dvojkolažnosť úpravy rozhodnutia Okresného súdu Košice II, sp. zn. 14P/56/2020 - 440 zo dňa 11.5.2021, ako aj právoplatného rozhodnutia Okresného súdu Košice II, sp. zn. 25C/87/2020 - 31 zo dňa 27.11.2020, ktorým uložil súd otcovi zákaz v tom znení, ako je uvedené v citovaných rozhodnutiach. Rozhodnutie podľa matky napádané odvolaním vo výroku III. je preto nesprávne.

11. Čo sa týka výroku IV. - náhradné styky, súd podľa matky maloletej v bode 39. napádaného rozhodnutia vyjadril potrebu uložiť jej povinnosť umožniť styk otcovi v náhradnom termíne v prípade, že ak sa jeho styk s maloletou neuskutoční z dôvodu jej choroby.

Súd podľa matky nebral ohľad na názor maloletej, ktorá nezvláda stretávanie ani v takto nastavenom rozsahu a namiesto toho, aby jej názoru venoval náležitú pozornosť, nezohľadnil jej citlivosť na zmeny, nezohľadnil nástup do školy a zmeny s tým spojené. V neposlednom rade nezohľadnil ani jej zdravotný stav.

Všetky tieto skutočnosti podľa nej vedú k jednoznačnému záveru o tom, že rozhodnutie súdu v napádanom rozsahu vykazuje známky svojvôle, nezodpovedá zistenému skutkovému stavu a odporuje najlepšiemu záujmu maloletej T.. Na základe odvolania navrhla odvolaciu súdu rozsudok Okresného súdu Košice II z 3.10.2022, sp. zn.17P/120/2021 - 336 v rozsahu výroku I. a výroku II. zmeniť takto:

I. Otec je oprávnený na styk s maloletou T. nasledovne:

v období od nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia do budúca každý párný týždeň kalendárneho roka v utorok od 15:00 hod. do 16:45 hod. a v sobotu od 10:30 hod. do 18:00 hod., okrem obdobia od 01.07. do 31.08., kedy je otec oprávnený na styk s maloletou každú párnú sobotu od 10:30 hod do 18:00 hod.

od 23.12. do 07.01., kedy je otec oprávnený na styk s maloletou každý nepárny kalendárny rok dňa 26.12. od 14:30 hod. do 17:00 hod. a každý párný kalendárny rok dňa 24.12. od 14:30 hod. do 18:00 hod. s tým, že v určenom čase je otec oprávnený prevziať maloletú od matky pred vchodom do budovy trvalého pobytu maloletej, a povinný v určenom čase maloletú pred vchodom do budovy trvalého pobytu maloletej matke aj odovzdať.

Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a v určenom čase maloletú pred vchodom do budovy trvalého pobytu maloletej otcovi odovzdať a od otca aj prevziať.

II. Zvyšuje výživné pre maloletú T. zo sumy 175,- EUR na sumu 200,- EUR, ktoré bude otec maloletej povinný poukazovať k rukám matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred odo dňa 01.01.2022 do budúca. Zároveň matka navrhla maloletej, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku III. a IV. zrušil.

12. Voči rozsudku súdu prvej inštancie sa vzdali možnosti podania odvolania tak otec, ako aj kolízny opatrovník svojimi vyjadreniami zo dňa 3.10.2022 na pojednávaní po vyhlásení rozsudku.

13. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že odvolanie matky bolo doručené na vyjadrenie v lehote 10 dní právneho zástupcovi otca, ako aj kolíznemu opatrovníkovi 15.11.2022.

14. Dňa 18.7.2023 bola predmetná vec postúpená v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 písm. b) CMP a podľa § 396b CMP Krajskému súdu v Prešove ako odvolaciu súdu príslušnému na rozhodnutie vo veci odvolania voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

15. Dňa 24.7.2023 bolo Krajskému súdu v Prešove doručené písomné podanie matky prostredníctvom právneho zástupcu, v ktorom matka podáva prehľad súčasného nárastu spotrebiteľských cien, ako aj nárast cien plynu, elektriny, zvyšujúcej sa inflácii a podobne. Ako dôkaz predkladá prehľad štatistického úradu Slovenskej republiky. Podľa matky súd mal obligatórnu povinnosť prihliadať na vývoj zmien životných nákladov a tieto pri rozhodovaní o výške výživného aj zohľadniť. Matka vo vyjadrení zotrvala na všetkých svojich písomných a ústnych vyjadreniach a navrhuje, aby súd rozhodol tak, ako uviedla v podanom odvolaní zo dňa 9.11.2022.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

16. Krajský súd (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané § 359 CSP, proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa s poukazom na § 355 ods. 1 CSP, po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti v zmysle § 127 a § 363 CSP, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutých častiach bez nariadenia odvolacieho pojednávania s poukazom na ustanovenie § 329 ods. 1 CSP, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach výrokov II. až IV. je vecne správny, vo výroku I. je potrebné rozsudok súdu zmeniť.

17. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky matky maloletej T. je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd rozhodol o zamietnutí návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletou T., ktorý bol pôvodne upravený rozsudkom súdu pod sp. zn. 14P/56/2020 - 440 zo dňa 11.5.2021, ako aj návrh matky na zvýšenie výživného, ktorý bol upravený vo výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie tak, že návrh matky na zvýšenie výživného bol zamietnutý.

18. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

19. Ústavnoprávny základ pri rozhodovaní súdu o úprave osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa vyplýva aj z Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého má dieťa právo na starostlivosť oboch rodičov (čl. 7) a rodičia majú právo na to, aby od nich dieťa nebolo proti svojej vôli zásadne oddelené, ibaže by príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určili, že takéto opatrenie je potrebné v záujme dieťaťa.

20. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

21. Podľa § 78 ods.1 veta prvá, ods.3 cit. zákona dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

22. Podľa § 62 ods.2,4 a 5 cit. zákona obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Odvolací súd dáva účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona. Odvolací súd na margo aktuálnej situácie v danej veci zdôrazňuje, že toto právo maloletých detí nemá byť zneužívané na osobné vzájomné satisfakcie zo strany rodičov. Pre dieťa je dôležité, aby rodič, v tomto prípade obaja rodičia, sústredene robili všetko pre jeho zdravý vývoj bez bočných úmyslov namierených na ťarchu druhého rodiča.

24. Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky odvolací súd v prvom rade zdôraznil, že Krajský súd v Prešove ako odvolací súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, pričom odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu IV. ÚS 252/20047, I. ÚS 50/2004, II. ÚS 251/2003. Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní.

25. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutočný stav veci a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd zdôrazňuje, že o svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečinní rozsudok nepreskúmateľný ani nezákonný. Nakoniec je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ustanovenia § 387 ods. 3 umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán

prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

26. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok. Poukaz na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.7.2018.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil síce skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho mal dospieť k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdiť. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva nesúlad medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie porušil svojim rozhodnutím právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení absentuje relevantná skutočnosť pri vyhodnotení úpravy rodičovských práv a povinností na strane otca. Súd prvej inštancie vôbec nebral do úvahy právo otca ako rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 5, 6 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie sa vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku zaoberal v prevažnej miere argumentáciou matky maloletej T. ohľadom zdravotného stavu maloletej, poukazom na školské a mimoškolské povinnosti. Nezaoberal sa však dôsledne právom otca na realizáciu styku s maloletou. Rozsudok súdu je v časti výroku I. nepresvedčivý, odôvodnenia rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel nie sú racionálne a spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku nie je dostatočne vyčerpávajúce a nezodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by mal súhlasiť s podstatnou argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu ohľadom styku maloletej s otcom. Právo pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť súdom prvej inštancie z dôvodov, ktoré tam uviedol, nepostačovalo pre konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom. Odvolací súd na zdôraznenie nesprávnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje na najpodstatnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty matky v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie.

27. K matkou namietanému odvolaciemu dôvodu zúženia styku a nevykonaniu navrhovaného dokazovania s poukazom na vyjadrenie kolízneho opatrovníka v správe z 28.9.2022, odvolací súd argumentuje tým, že vykonané dôkazy zhodnotil súd prvej inštancie v súlade s tým, čo uviedla maloletá pri jej vyjadreniach pred kolíznym opatrovníkom, pričom samotná maloletá argumentovala, že s ockom chce byť v útorok, prípadne nejaký iný deň a neprespí u neho iba z toho dôvodu, že by jej bolo smutno za mamkou. V žiadnom prípade vyjadrenie dieťaťa nespochybňuje, že jej vzťah k otcovi je dobrý. To, že medzi rodičmi existuje vzájomná nevraživosť a konflikty, do ktorých je vtáňované veľakrát aj samotné maloleté dieťa ešte neznamená, že by súd prvej inštancie musel nariadiť znalecké dokazovanie z odboru psychológie na to, aby mohol byť realizovaný styk s maloletým dieťaťom, či už rozšírený alebo zúžený zo strany otca. Práva styku rodiča s dieťaťom korešpondujú v celom rozsahu s právom dieťaťa poznať svojich rodičov, právo na ich starostlivosť, ako aj právo na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so Zákonom o rodine a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Aj odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie apeluje na obidvoch rodičov, ktorí si musia uvedomiť, že aj keď nežijú v spoločnej domácnosti, rodičovské práva a povinnosti majú k maloletému dieťaťu rovnaké. Je v prvom rade v záujme maloletej T., aby sa obidvaja rodičia rozumne a s rešpektom voči sebe, ale predovšetkým voči dieťaťu, zlepšili v komunikačných vzťahoch a takto vybudovali zdravé rodinné prostredie pre maloletú T., kde aj dieťa pocíti, že môže existovať pokojne, bezkonfliktne, či už v prítomnosti otca alebo prítomnosti matky rovnako.

Odvolací súd zdôrazňuje s poukazom na príslušné ustanovenia Zákona o rodine, že obidvaja rodičia sú zodpovední za priaznivý psychický a fyzický vývin svojej maloletej dcéry T.. Preto výrok I., ktorým súd prvej inštancie návrh matky a otca na zmenu úpravy styku zamietol, zmenil. Styk otca k maloletej

T. upravil. Odvolací súd je presvedčený, že ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine, na ktoré poukazuje matka maloletej v odvolaní, bolo bez pochyby v konaní súdu prvej inštancie dodržané. Názoru maloleteho dieťaťa bola dostatočne venovaná pozornosť tak po stránke vekovej, ako aj po stránke rozumovej a aj po stránke zdravotnej. V danej veci nemôže predseda súd rozhodovať vyslovene podľa názoru maloleteho dieťaťa, tento názor však musí v rámci vyhodnotenia dôkazov brať v úvahu. Odvolací súd preto zdôrazňuje, že je na obidvoch rodičoch, aby toto právo maloleteho dieťaťa samostatne a slobodne vyjadril svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, aj mohlo realizovať. Pokiaľ rodičia maloletej budú ovplyvňovať jej názor a negatívne hodnotiť správanie sa toho druhého rodiča, nebude vyjadrené právo maloleteho dieťaťa samostatne a slobodne v predmetnej veci. Preto odvolací dôvod matky, čo sa týka výroku zamietnutia návrhu na úpravu styku s maloletou, tak zo strany matky, ako aj zo strany otca, považuje odvolací súd za nedôvodný.

28. Čo sa týka potreby zúženia styku otca s maloletou, odvolací súd dáva do pozornosti, že v tomto konaní nemožno vziať do úvahy rozhodnutie Okresného súdu Košice II. sp.zn. 25C/87/2020-31 z 27.11.2020, ktorým súd uložil otcovi zákaz vstupovať do bytu č. 12 nachádzajúceho sa v W. na ul. V. XX, vchod XX na X.. poschodí, ako aj na pozemok nachádzajúci sa v kat. úz. W., zastavaná plocha a nádvorie. Ide o vzťah otca a matky, nie otca k maloletej T.. Z uvedeného dôvodu matka apelovala v odvolaní tým, že si nepraje, aby otec vstupoval do bytového domu, v ktorom býva a že otec má preberať a odovzdávať maloletú pred vchodom, teda pred bránou do budovy, v ktorej má trvalý pobyt. Ak teda súd videl potrebu zmeniť miesto preberania a odovzdania maloletej s otcom, matka je toho názoru, že tieto skutočnosti bolo potrebné zohľadniť s poukazom na rozhodnutie Okresného súdu Košice II. z 27.11.2020. Odvolací súd zdôrazňuje, že výrokom III. súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II. 14P/56/2020-440 z 11.5.2021 v časti styku tak, že otec je oprávnený v určenom čase dieťa od matky prevziať a povinný v určenom čase matke odovzdať v mieste jej bydliska, ktoré je miestom obvyklého pobytu maloleteho dieťaťa. Daným výrokom v žiadnom prípade súd prvej inštancie nerozhodol o tom, že dieťa má otec prevziať v budove, kde má zakázaný vstup, resp. v samotnom byte alebo pred dverami bytu. Má odovzdať maloleté dieťa v mieste jej bydliska, ktoré je miestom obvyklého pobytu maloleteho dieťaťa, t.j. výrok, ktorým bola matka zaviazaná odovzdať dieťa otcovi v mieste jej bydliska, nie v budove, v ktorej je byt, do ktorého má otec zakázaný vstup. Z uvedeného znenia výroku III. napadnutého rozsudku je preto odvolací súd toho názoru, že v žiadnom prípade predmetným rozsudkom nebol spochybnený rozsudok zo dňa 27.11.2020, ani nebolo v žiadnom prípade porušené právo na ochranu práv matky maloletej predmetným rozsudkom.

29. Matka svoju odvolaciu argumentáciu vo vzťahu k samotnému nahradeniu termínov z dôvodu choroby maloletej postavila na svojom presvedčení, že existuje v tomto prípade reálne ohrozenie zdravia, resp. života maloletej, pričom by maloleť mala byť tým pádom obmedzovaná na ďalšom styku s otcom v tom znení, že sama sa vyjadrila, že považuje stretávanie sa s otcom v utorok, resp. štvrtok za dostatočný s poukazom na to, že nastúpila do 1. ročníka základnej školy a má teda povinnosti vyplývajúce zo školských povinností. Matka sa domáha, aby uvedený výrok samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie bol zrušený s poukazom na to, že uvedená formulácia výroku trpí vadou právnej nevykonateľnosti. Podľa odvolacieho súdu je na dohode obidvoch rodičov maloletej T., aby si náhradné termíny v rovnakom rozsahu, ako je stanovené rozhodnutím súdu, nahradili, resp. dohodli sa o náhradných termínoch. V žiadnom prípade súd prvej inštancie v tejto časti svojho rozhodnutia nerozhodoval o tom, že náhradný termín z dôvodu choroby maloletej je nevyhnutne potrebný nahradiť zo strany matky v nevyhovujúcom termíne. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že je na dohode obidvoch rodičoch maloletej, aby uvedené zmarené termíny z dôvodu choroby maloletej boli nahradené a umožnený styk otcovi v náhradných termínoch rovnakého rozsahu po uzdravení maloletej. Aj daný výrok rozhodnutia je možné akceptovať a aplikovať vo vzťahu k obidvom rodičom, čo sa týka styku maloletej s otcom len za toho predpokladu, že tu bude existovať reálna dohoda, ktorá bude aj akceptovateľná zo strany matky, otca, ako aj maloleteho dieťaťa. Z vykonaného dokazovania aj podľa odvolacieho súdu bezpochyby vyplýva, že návrhy oboch rodičov na zmenu rozhodnutia o úprave styku sú dôvodné, nakoľko o úprave styku súd prvej inštancie rozhodol rozhodnutím z 11.5.2021 a v čase úpravy výkonu rodičovských práv a povinností schválil dohodu rodičov, čo sa týka styku s maloletou vo veľmi obmedzenom rozsahu.

30. V zmysle vyjadrení a návrhov tak zo strany otca, ako aj zo strany matky odvolací súd dospel k záveru, že samotným rozhodnutím súd prvej inštancie sa podrobne vyrovnal s návrhom matky na zvýšenie výživného, ako aj argumentov otca. Návrh matky na zvýšenie výživného vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodný, pretože výživné zo strany otca na maloletú bolo naposledy, ako už súd skonštatoval

vyššie, upravované rozsudkom zo dňa 11.5.2021. Čo sa týka argumentov matky v odvolaní, že otec si môže nájsť prácu s vyšším príjmom, pričom poukázala na výpis z aplikácie profesia.sk s tým, že sa môže zamestnať ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy, ako kuriér pre bistro, ako vodič Prešov In car, s.r.o., ako vodič nákladného auta rozvoz kvetov a floristických doplnkov v Bratislave. Táto argumentácia zo strany matky aj podľa odvolacieho súdu je nedostatočná, nepreukázateľná, nakoľko otec maloletej argumentoval poukazom na svoj príjem, na výdavky, ako aj na úpravu výšky výživného v čase, keď bol zamestnaný s priemernou mzdou vo výške 490,54 eura v období rokov 2020-2021. S poukazom na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd zdôraznil, že je možné rozhodnutie o výživnom zmeniť, pokiaľ nastala taká zmena pomerov, ktorá je podstatnou zmenou, či už na strane dieťaťa v súvislosti s nástupom na povinnú školskú dochádzku alebo na strane rodičov, ktorí zabezpečujú starostlivosť o dieťa po všetkých stránkach jej života. Vzhľadom však na dobu, ktorá od poslednej úpravy výživného súdom prvej inštancie uplynula, má odvolací súd za to, že nie je možné konštatovať, že na strane rodičov maloletého dieťaťa, došlo k takej podstatnej zmene, ktorú by bolo potrebné riešiť zmenou vyživovacej povinnosti zo strany otca voči maloletému dieťaťu.

Na základe uvedených skutočností preto odvoláciu námietku aj voči výroku IV. považuje odvolací súd za nedôvodnú s poukazom na tú skutočnosť, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí bezpochyby vysporiadal s výškou výživného, ako aj príjmom zo strany obidvoch rodičov v čase samotného rozhodnutia.

31. Čo sa týka odvolania voči výroku III. zo strany matky, pričom obvyklý pobyt maloletej je miesto odovzdania a prijatia dieťaťa na styk s otcom. Obvyklý pobyt dieťaťa určený súdom nepovažuje matka za správny. Ak súd podľa matky videl potrebu zmeny úpravy určenia miesta odovzdania a preberania maloletej, skôr mal pozornosť zamerať na dvojkolajnosť úpravy rozhodnutia Okresného súdu Košice, teda z 11.5.2021 a s poukazom na zákaz uložený otcovi rozhodnutím z 27.11.2020. K tejto námietke sa odvolací súd už vyššie vyjadril, považuje ju za nedôvodnú, pretože súd prvej inštancie vecne správne a zákonne s dôrazom na to, že samotné miesto odovzdania je podľa výroku III. presne definované a otec maloletej je oprávnený v určenom čase dieťa od matky prevziať a povinný v určenom čase matke odovzdať v mieste jej bydliska, ktoré je miestom obvyklého pobytu maloletého dieťaťa, t.j. v W. na ul. V. XXXX/XX. V žiadnom prípade vo výroku nie je uvedené, že má otec maloleté dieťa odovzdať, resp. prevziať pred bytom matky maloletého dieťaťa. V tomto prípade opätovne odvolací súd apeluje na obidvoch rodičov a na samotnej dohode, čo sa týka prevzatia a odovzdania dieťaťa od matky maloletého dieťaťa otcovi maloletého dieťaťa.

32. Odvolací súd z predloženého súdneho spisu zistil vážne narušené vzájomné vzťahy medzi rodičmi maloletej T. s premetnutím konfliktu rodičov vo vzťahu k maloletej T. tak zo strany otca, ako aj zo strany matky. Styk otca s maloletou počas dlhšieho časového obdobia v tomto prípade neprebíhal a to aj napriek existencii rozhodnutia o úprave styku otca s maloletou, nakoľko tak ako sa vyjadrila maloletá, by jej bolo smutno za matkou. Čo sa týka rozšíreného styku tak ako to navrhoval otec, preto ani súd prvej inštancie k tomuto nepristúpil, nakoľko v plnom rozsahu akceptoval právo maloletého dieťaťa na vyjadrenie sa čo sa týka kontaktu s otcom. Odvolací súd podrobne preskúmal genézu rodinných vzťahov, ako aj osobnosť matky, otca a maloletého dieťaťa, pričom vychádzal z vyjadrení tak kolízneho opatrovníka, ako aj z vyjadrenia maloletého dieťaťa. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že existujú aj naďalej konfliktné vzťahy medzi rodičmi s nepriaznivým dopadom na maloletú T.. Odvolací súd tak v minulosti, ako aj v tomto rozhodnutí apeluje na zdravý úsudok rodičov, na ich vzájomné vzťahy voči maloletému dieťaťu, nie voči sebe, ale voči maloletému dieťaťu a vyzýva obidvoch rodičov k tomu, aby odložili všetky konfliktné vzťahy, a teda konfliktné záujmy a v prvom rade akceptovali záujem maloletého dieťaťa. Z tohto dôvodu zmenil výrok súdu čo sa týka úpravy styku otca s maloletou T., aby do budúca zabezpečil plnohodnotný a fungujúci styk otca nielen na niekoľko hodín počas dňa, ale aj na viacej dní s umožnením pobytu u otca aj cez noc.

33. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nemal pochybnosti o správnosti samotných záverov zo strany kolízneho opatrovníka, ako aj samotné závery súdu prvej inštancie, čo sa týka neakceptácie znaleckého dokazovania psychológom, ako aj návrhu na zúženie styku a zvýšenie výživného matky.

34. S poukazom na ust. § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, odvolací súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri sledovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa,

najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

35. Ústavnoprávny základ pri rozhodovaní súdu o úprave osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa vyplýva aj z Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého má dieťa právo na starostlivosť oboch rodičov (čl. 7) a rodičia majú právo na to, aby od nich dieťa nebolo proti svojej vôli zásadne oddelené, iba že by príslušné súdy na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určili, že takéto opatrenie je potrebné v záujme dieťaťa.

36. Z čl. 5 Zákona o rodine vyplýva, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

37. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá, ods. 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

38. Opätovne odvolací súd zdôrazňuje, že podľa § 62 ods. 2, 4, 5 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

39. Odvolací súd dáva účastníkom konania znovu do pozornosti aj čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého bez pochyby vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona. Odvolací súd na margo aktuálnej situácie v tejto veci zdôrazňuje, že toto právo maloletých detí nemá byť zneužívané na osobné vzájomné satisfakcie zo strany rodičov. Pre dieťa je dôležité, aby rodič, v tomto konkrétnom prípade obidvaja rodičia, sústredene robili všetko pre jeho zdravý vývoj bez bočných úmyslov namierených na ťarchu druhého rodiča, ktorému dieťa nie je do osobnej starostlivosti zverené.

40. Podľa § 43 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

41. Rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v prípadoch, kedy rodičia nie sú schopní sa na výkone rodičovských práv a povinností dohodnúť, musí byť potom hľadáním optimálneho stavu zo strany súdu. Po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia odvolací súd konštatuje nedostatočné zhodnotenie zákonných kritérií pre úpravu styku detí s otcom, čo v konečnom dôsledku mohlo viesť k nerešpektovaniu najlepšieho záujmu dieťaťa, ktoré je prioritou pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

42. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Zároveň však čl. 9 ods. 3 tohto dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Znamená to potom, že pokiaľ by styk s rodičom negatívne vplýval na záujmy dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z takéhoto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne styk maloletého dieťaťa s rodičom obmedzí alebo ho aj zakáže. V preskúmanom prípade má najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. detí. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivéj veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine.

43. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. V tomto smere je potrebné poukázať na čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť. Európsky súd pre ľudské práva opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorgulu versus Nemecko), resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

44. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že je tu schopnosť oboch rodičov maloletej poskytnúť jej potrebnú starostlivosť, avšak čo sa týka pretrvávajúcej konfliktnej komunikácie, navrhol aj znalecké dokazovanie, čo v danom prípade tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd v odvolacom konaní považuje za nedôvodné. Nastavenie úpravy styku maloletej s otcom bolo nastavené už rozsudkom zo dňa 11.5.2021 a schválená rodičovská dohoda mala fungovať po dohode obidvoch rodičov ohľadom styku maloletej s otcom a odovzdaní dieťaťa zo strany matky otcovi. Odvolací súd zistil také okolnosti, ktoré svedčia o nevhodnosti tohto nastavenia z pohľadu záujmu maloletej T. vo vzťahu k obidvom rodičom. Naopak, spoločné trávenie času môže prehĺbiť vzťah maloletej s otcom, ako aj priniesť do vzťahu obidvoch rodičov určité neutrálne pôsobenie tak zo strany matky maloletej, ako aj zo strany otca maloletej voči sebe. Odvolací súd preto považuje za vecne správne prijať zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie čo sa týka výroku I., nie ako to bolo formulované v samotnom rozhodnutí, ktoré je predmetom odvolacieho konania vydané Okresným súdom Košice II. pod sp.zn. 17P/120/2021-336 zo dňa 3.10.2022, ale tak ako to odvolací súd rozhodol.

45. Dôvodná nie je ani odvolacia námietka ohľadom rastu cien zo strany matky maloletej T., preto odvolací súd ďalej nijako nespochybnuje fakt, že v súčasnom období zo všeobecnosti rastú náklady na život a bývanie, čomu podlieha plošne celá populácia, dôraz však kladie na proporcionality medzi príjmami a výdavkami s bezvýhradným uprednostnením záujmov maloletého dieťaťa. Odvolací súd pri tejto príležitosti zdôrazňuje, že nielen rastú náklady na život a bývanie na strane matky, ale aj na strane otca maloletého dieťaťa, čo je potrebné akceptovať.

46. Úlohou súdu je zohľadniť všetky okolnosti posudzovanej veci a rozhodnúť v najlepšom záujme dieťaťa tak, aby bol podiel obidvoch rodičov na starostlivosti a výchove dieťaťa zásadne rovnocenný s prihliadnutím na osobnú starostlivosť rodiča, ktorému bolo dieťa zverené. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedenú úlohu súd prvej inštancie dôvodmi v rozsudku naplnil čiastočne, a preto odvolací súd zmenil jeho rozhodnutie vo výroku I. Súd prvej inštancie pomenoval v dôvodoch rozhodnutia fakty a skutočnosti, z ktorých vychádzal a na základe ktorých konštatoval súhrnne svoje závery svedčiace v prospech výrokov v rozhodnutí. V nadväznosti na uvedené odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v časti napadnutého rozsahu ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP, § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, okrem výroku I., ktorý zmenil.

47. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP v spojení s § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov celého konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nekonštatoval také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).